

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV

Curs / curso

GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
2021-2022

1	Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>				
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	Composició				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	10	Curs <i>Curso</i>	IV	Semestre <i>Semestre</i>	Anual
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i>	OE	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se impartió la asignatura</i>			Valencià/ Castellà
Matèria <i>Materia</i>	Composició i instrumentació				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Grau en Música				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Composició				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música "Salvador Seguí" de Castelló				
Departament <i>Departamento</i>	Composició				
Professorat <i>Profesorado</i>	Josep Sanz, José Javier Peña				
e-mail <i>e-mail</i>	sanz_josqui@gva.es , jjpaguayo@gmail.com				
1.1	Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació <i>Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación</i>				
<p>Adquirir el plaer de l'experimentació, de la recerca constant. És de vital importància estimular el jove compositor per tal que no es limiti a escriure allò que vol sentir, allò que ja coneix. La recerca de nous camins, de noves maneres d'entendre el procés creador, implica trencar constantment els propis prejudicis estètics sense saber amb certesa el punt d'arribada.</p> <p>Establir les bases per a la construcció d'un criteri sòlid basat en l'ètica del compositor. La consciència de la posició del compositor dins la societat actual, sempre canviant, l'obliga a focalitzar el seu treball més enllà del lloc i del moment. Immunitzar-se contra l'estètica del moment prioritzant aquelles recerques que tenen caràcter universal. Diferenciar</p>					

amb contundència la lògica influència del context sociocultural en el compositor de la simple adopció de gestos i sistemes propis del moment.

Trobar la pròpia personalitat en l'experiència del procés compositiu. Cada compositor experimenta amb la seva pròpia vivència de l'acte creador. Trobar l'estat de consciència a partir del qual hom se sent disposat a prescindir de qualsevol inèrcia.

Formar-se intel·lectualment com a músic integral, per tal de tenir un punt de vista sobre la composició i la música en general el més ampli possible. Tenir una mentalitat oberta respecte a totes les idees i les manifestacions artístiques.

Desenvolupar les eines per tal de transformar de manera eficient les idees originals en composicions acabades, depenent de la pròpia estètica. Construir una base tècnica sòlida però sempre en constant revisió per tal d'incloure nous procediments que ajudin a expressar les nostres idees musicals.

Compondre obres amb les característiques concretes que permetin ser interpretades pels grups o instrumentistes disponibles al centre. Ser conscient en tot moment del que s'ha escrit i de la coincidència amb la idea original.

Adquirir la capacitat crítica necessària per a valorar i explicar apropiadament la pròpia obra.

Habituar-se a la sensació de provisionalitat pròpia de tot creador i simultàniament prendre consciència dels progressos assolits. El treball compositiu és en si mateix un camp d'experimentació on l'objecte és la pròpia experiència creativa. Aquesta idea transforma el simple manufacturer d'exercicis repetitius en un veritable creador que busca i es busca. Trobar la fortalesa moral és indispensable per lluitar contra la inevitable sensació de provisionalitat i per aprendre a conviure-hi.

1.2

Coneixements previs

Conocimientos previos

Per a l'estudi de la composició es recomana una bona base en el coneixement de la música de la primera meitat del segle XX, a partir de l'escolta atenta i dels anàlisi als que l'alumne haja pogut accedir.

Son necessaris també coneixements sòlids d'harmonia, anàlisi, contrapunt, i de tot el que s'hagi pogut aprendre durant els seus estudis en el grau professional.

L'assignatura de composició constitueix a més a més un nucli de coneixement que aglutina sabers de molts àmbits diferents, i en això caldrà que l'alumne s'esforci per ampliar al màxim el seu llistat d'interessos intel·lectuals i culturals.

2**Competències de l'assignatura***Competencias de la asignatura*

Segons l'ORDRE 24/2011, de 2 de novembre, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, per la qual s'establixen i autoritzen els plans d'estudi dels centres d'ensenyanes artístiques superiors de música dependents de l'ISEACV, conduents a l'obtenció del títol de Graduat o Graduada en Música, s'establix en l'ANNEX I les competències generals, transversals i específiques de totes i cada una de les assignatures que conformen el pla d'estudis.

En el cas de la composició el llistat de competències és el següent:

1) Competències Generals: CG1, CG2, CG3, CG4, CG8, CG11, CG13, CG17, CG20, CG21, CG22, CG23, CG24.

Competències Transversals: CT1, CT2, CT3, CT4, CT6, CT8, CT11, CT12, CT13, CT14, CT15, CT16, CT17.

Competències Específiques: CE1, CE4, CE5, CE6, CE8, CE11.

3	Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	Competències relacionades <i>Competencias relacionadas</i>	
<p>L'alumne que ha seguit amb èxit els estudis de quart curs de composició ha de poder demostrar l'assoliment dels següents resultats d'aprenentatge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ha de ser capaç d'escriure les obres demanades amb coherència estructural i formal. 2) Ha de poder plantejar una obra musical que estigui basada en una o diverses idees, musicals o extra-musicals, i ha de ser capaç de poder explicar la relació d'aquesta idea i l'aplicació de les diferents decisions tècniques. 3) Ha de poder afrontar amb solidesa l'escriptura del fet musical, dins l'escala de les obres que es treballen en aquest curs. 4) Ha de tenir clar el per què de la seua dedicació a la composició, de les altres inquietuds que l'identifiquen com a subjecte creador i de les conseqüències d'estes reflexions. 5) Ha de resoldre's amb correcció en l'entorn de treball amb els músics intèrprets i directors, i ser capaç d'explicar, tant per escrit com en el moment de l'assaig, les seues idees musicals. 6) Ha de conèixer la base de la tècnica compositiva i saber relacionar els recursos amb allò que observa en les diferents obres musicals. 7) Ha de ser capaç d'identificar i entendre les obres d'altres autors que es treballaran a classe. 8) Ha de ser capaç d'escriure obres de certa originalitat i començar a ser autònom en la translació de les idees musical a la partitura. 	<p>Totes les competències s'interrelacionen i es treballen de manera orgànica en els diferents resultats d'aprenentatge.</p>	

4	Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>	
<p>Durant el quart curs de composició es treballaran diferents àmbits de la creació musical, dividint l'aprenentatge en diferents blocs de contingut:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Coneixement de les tècniques de composició musical actuals que el professor consideri oportunes en funció del grau de coneixements i maduresa del grup. A tall d'exemple podem citar l'estocàstica, la saturació, la microintervàlica, o la música concreta instrumental, serialisme lliure, etc. 2) Estudi de partitures amb comentaris i audicions a classe, centrant-nos en els darrers 50 anys de creació musical. 3) Treballs amb petits exercicis sobre aquestes i d'altres tècniques per tal d'anar agafant solidesa en el domini de les tècniques de composició. 4) Integració dels coneixements adquirits en els cursos anteriors de programació pel que fa a la composició assistida per ordinador. L'alumne ha de poder passar del joc tècnic après a l'aplicació per a la projecció de la pròpia obra. 5) Per a decidir les obres a elaborar per l'alumne el professor podrà seguir una d'aquestes dues opcions, tenint en compte el perfil de l'alumne i altres paràmetres com les possibles col·laboracions amb altres departaments i els projectes de curs que es puguin establir per potenciar les estrenes: <p>Opció A:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Una obra per a grup de percussió. b) Una obra per a gran orquestra. c) Una obra a solo de lliure elecció. d) Una obra amb intervenció d'alguna altra disciplina, que pot ser dansa, vídeo, il·luminació, teatre o qualsevol altre àmbit que sigui d'interès de l'alumne. <p>Opció B:</p>	<p>L'estudi de les tècniques i de l'aplicació informàtica es farà durant tot el curs, així com les obres que s'han d'anar treballant. Si no hi ha cap raó de pes per modificar-ho, les obres es treballaran en l'ordre que indica la llista proposada.</p>	

- a) Una obra per a gran orquestra simfònica amb la següent plantilla: 3 Fl (3ª muta a Picc.) 2 Ob., Corn Anglès, 2 Cl., Cl. Baix, 2 Fg., Cfg., 4 Trompes, 4 Trompetes, 3 Trombons (3er Trb baix), Tuba, Percussió (5 instrumentistes), Arpa, Piano o Celesta, 16 Violins I, 14 Violins II, 12 Violes, 10 Violoncels i 8 Contrabaixos. La forma serà lliure i de 7 a 10 minuts de duració.
- b) Una obra per a cor, quatre solistes vocals (soprano, mezzo, tenor i baríton o baix) i orquestra simfònica amb la següent plantilla: 3 Fl. (3ª muta a Picc.) 2 Ob., Corn Anglès, 2 Cl., Cl. baix, 2 Fg., Cfg., 4 Trompes, 4 Trompetes, 3 Trombons (3er Trb baix), Tuba, Percussió (5 instrumentistes), Arpa, Piano o Celesta, 16 Violins I, 14 Violins II, 12 Violes, 10 Violoncels i 8 Contrabaixos. La forma i el llenguatge seran seran lliures i de 15 a 20 minuts de duració.

5	Activitats formatives <i>Actividades formativas</i>		
5.1	Activitats de treball presencials <i>Actividades de trabajo presenciales</i>		
Activitats <i>Actividades</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'aprenentatge <i>Relación con los resultados de aprendizaje</i>	Volum de treball (en hores o ECTS) <i>Volumen de trabajo (en horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor i revisió dels treballs de composició <i>Exposición de contenidos por parte del profesor y revisión de los trabajos de composición</i>	1,2,3,4,5,6,7	84h
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Proves dels treballs de composició amb els instrumentistes, assajos i audició o concert. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Pruebas de los trabajos de composición con los instrumentistas, ensayos y audición o concierto. Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	2,5	15h
Exposició treball <i>Exposición trabajo</i>	Exposició individual dels treballs de composició davant la resta d'alumnes i col·loqui/debat <i>Exposición individual de trabajos de composición ante el resto de alumnos y coloquio/debate.</i>	1,2,4,6	6h
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	1,2,3,4,6,7	6h
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	1,2,3,4,5,6,7	3h
Subtotal			114h
5.2	Activitats de treball autònom <i>Actividades de trabajo autónomo</i>		
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Realització dels treballs de composició que seran prèviament consensuats amb el professor <i>Realización de los trabajos de composición que serán previamente consensuados con el profesor</i>	1,2,3,4,6,7	120h
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Lectures complementàries, anàlisis de partitures i audicions en funció de les necessitats d'aprenentatge de cada alumne. <i>Lecturas complementarias, análisis de partituras y audiciones en función de las necesidades de aprendizaje de cada alumno.</i>	4,6,7	8h
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Assistència a activitats complementàries com concerts, representacions, conferències,... <i>Asistencia a actividades complementarias como conciertos, representaciones, conferencias,...</i>	4,6,7	8h
Subtotal			136
Total			250

6	Sistema d'avaluació i qualificació <i>Sistema de evaluación y calificación</i>	
6.1	Instruments d'avaluació <i>Instrumentos de evaluación</i> Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,... <i>Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...</i>	
	Instruments d'avaluació <i>Instrumentos de evaluación</i>	Resultats d'aprenentatge avaluats <i>Resultados de aprendizaje evaluados</i>
		Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
<p>Els instruments d'avaluació dependran del professor que imparteixi la assignatura, donada la variabilitat dels plantejaments en el funcionament de les classes. Segons la voluntat del professor, que haurà d'informar els alumnes a l'inici de curs i per tant amb suficient antelació per a que els alumnes es puguin preparar, hi haurà dues opcions disponibles:</p> <p>Opció A:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Treballs de composició. 70% 2. Assistència presencial a les classes. 20% 3. Grau d'interès mostrat. 10% <p>Opció B:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Treballs de composició. 40% 2. Examen teòric-pràctic amb els continguts explicats a classe. 30% 3. Assistència presencial a les classes. 20% 4. Grau d'interès mostrat. 10% <p>En referència a la Opció B, per a superar el curs es necessari aprovar la part dels treballs i l'examen. Encara que l'assignatura és anual, el professor podrà realitzar dos exàmens, un a cada semestre, repartint-se així la matèria en dos semestres. En aquest cas, cada un dels dos exàmens contarà un 15%. Els treballs i obres a realitzar per l'alumne s'entregarà a cada un dels exàmens, i contarà cada entrega amb el 20%. El 30% del punt 3 i 4 es comptabilitzarà a final de curs.</p>		
		1,2,3,4,5,6,7 1,2,3,4,5,6,7 4,6,7

6.2**Criteris d'avaluació i dates d'entrega***Criterios de evaluación y fechas de entrega*

El gruix de l'avaluació el constitueix l'entrega dels treballs que es demanen per al curs. En aquest sentit, els criteris d'avaluació seran els següents:

1. Finalització de les obres i entrega completa.
2. Qualitat de l'entrega, netedat de lectura, correcció de l'escriptura.
3. Anotacions i anàlisi de la pròpia obra explicant els passos que s'han seguit per escriure-la.
4. Qualitat estètica de l'obra.
5. Exposició i planificació de l'obra seguint una idea principal que l'alumne ha de saber explicar i justificar.
6. Qualitat tècnica de l'obra. Grau d'assoliment de la idea inicial.
7. Funcionament en la seua execució instrumental.
8. Originalitat dels plantejaments.
9. Entrega dels exercicis complementaris que demani el professor, i que no constitueixen les pròpies obres de l'alumne sinó exercicis preparatoris o d'estudi.

L'alumne que no entregui la totalitat de les obres en el moment indicat no rebrà qualificació.

L'assistència a les classes també és un factor determinant per a rebre una avaluació contínua. Sense tenir una dedicació continuada i una assistència correcta no és possible avançar ni fer-nos una idea del grau d'evolució de l'alumne. El màxim de faltes d'assistència permesos per a cada curs serà de **8 faltes**, entre justificades i no justificades. Passades les 8 faltes, l'alumne haurà de sotmetre's a l'avaluació extraordinària.

6.3**Sistemes de recuperació***Sistemas de recuperación*

Els alumnes que no obtinguin la qualificació mínima d'aprobat o que hagin perdut la possibilitat d'ésser avaluats per l'excés de faltes d'assistència podran presentar-se a l'avaluació extraordinària.

Aquest pot consistir en una d'aquestes dues opcions:

- Opció A: Examen de 3 hores de duració, on es demanarà a l'alumne que compongui un fragment d'una obra basat en una tècnica d'entre les que s'hauran treballat durant el curs, i que triarà el propi professor.
- Opció B: Examen teòric-pràctic dels continguts explicats a classe i proposats pel professor. Inclourà la realització de treballs similars als plantejats durant el curs. Per a superar el curs es necessari aprovar la part dels treballs i l'examen. Encara que l'assignatura és anual, el professor podrà realitzar dos exàmens, un a cada semestre, repartint-se així la matèria en dos semestres. En aquest cas, cada un dels dos exàmens contarà un 15%. Els treballs i obres a realitzar per l'alumne

s'entregarà a cada un dels exàmens, i contarà cada entrega amb el 20%. El 30% del punt 3 i 4 es comptabilitzarà a final de curs.

A més a més serà indispensable entregar els treballs de curs, igualment com en l'avaluació ordinària.

La nota final es computarà sumant el 50% de la prova escrita i el 50% dels treballs presentats. Per tenir la possibilitat de fer nota mitja, en totes dues proves haurà de treure més d'un 5.

7

Bibliografia

Bibliografia

- Adorno, T.; *Sobre la música*. Paidós, 2002.
- Aulestia, Gozton: *Técnicas compositivas del siglo XX*, 2 vols., Madrid, Editorial Alpuerto, 1998 (Vol.1) – 2004 (Vol. 2)
- Babbitt, Milton: *The collected essays of Milton Babbitt*, edited by Stephen Pelles, 1st ed., Princeton and Oxford, Princeton University Press, 2003.
- Baillet, Jérôme: *Gérard Grisey, Fondements d'une écriture*, Paris, Editions L'harmattan, 2000
- Berio, L.; *Un ricordo al futuro*. Giulio Einaudi ed., 2006.
- Bernard, J. W.: *The Evolution of Elliott Carter's Rhythmic Practice, Perspectives of New Music*, Vol. 26, No. 2, pp. 164 - 203, 1998.
- Boulez, Pierre: *Puntos de referencia*. Barcelona, Gedisa, 1984.
- _____: *Hacia una Estética Musical*. Caracas: Monte Avila, 1990.
- _____: *Orientations: Collected Writings*. ed. Jean-Jaques Nattiez. tr. Martin Cooper. Cambridge, Mass: Harvard Univ. Press, 1986.
- _____: *Penser la musique aujourd'hui*, Ginebra, Gonthier, 1964.
- Cage, J.; *Silencio*. Árdora, 2002.
- Carter, Elliott y Bernard, Jonathan W. (ed.): *Elliott Carter: Collected Essays and Lectures, 1937-1995*, Rochester, NY, University of Rochester Press, 1998
- Catalan, T. (2003). *Sistemas Compositivos Temperados en el el Siglo XX*. Valencia: Institució Alfons el Magnànim.
- Ferneyhough, B.; *Collected Writings*. Harwood academic publishers, 1998.
- Forte, Allen: *The Structure of Atonal Music*. Yale University Press.
- García Laborda, José María: *Forma y estructura en la música del siglo XX*, Madrid, Alpuerto, 1996.
- Griffiths, P. : *Gyorgy Ligeti*. London, Robson, 1983
- Griffiths, Paul. *Modern music and after*. 3ª edición. Nueva York: Oxford University Press, 2010.
- J. B. Barrière: *Le Timbre, métaphore pour la composition*, Paris, IRCAM / Christian Bourgoris, collection Musique - Passé – Présent
- Jonathan W, Bernard: *The Evolution of Elliott Carter's Rhythmic Practice, Perspectives of New Music*, Vol. 26, No. 2 (Summer, 1988), pp. 164-203
Katowice, 1997
- Kühn, Clemens (y otros): *Historia de la composición musical en ejemplos comentados*. Idea Books, Cornellá del Llobregat. 2003.
- Lachenmann, H.; *Musik als existentielle Erfahrung*. Breitkopf und Härtel, 1996.
- [Lachenmann, Helmut. —“Cuatro aspectos fundamentales de la escucha musical” \[En línea\]. Traducción y comentarios de Alberto Bernal. Espacio sonoro.\] Disponible en internet: \[www.tallersonoro.com/ anterioresES/07/Articulo2.htm\]\(http://www.tallersonoro.com/ anterioresES/07/Articulo2.htm\)](#)
- Lehmann, H.; *Die digitale Revolution der Musik*. Schott, 2010.
- Lendvai, Ernő: *Béla Bartók. Un análisis de su música*. IDEA BOOKS, S. A. 2003.

- Lerdhal, Fred / JACKENDORFF, Ray: *Teoría generativa de la música tonal*. AKAL.
- Lester, Joel: *Enfoques analíticos de la música del siglo XX*. AKAL. 2005 (1989).
- Ligeti, György : Ligeti in Conversation, Londres, Eulenburg, 1983.
- _____: Neuf essais sur la musique, Contrechamps, Genève, 2001.
- Maconie, R.; La música como concepto. Acontilado, 2007.
- Marco, Tomás: La creación musical en el siglo XXI, Pamplona, Cátedra Jorge Oteiza de la Universidad pública de Navarra, 2007
- Michel, Pierre: György Ligeti, compositeur d'aujourd'hui, Paris, Minerve, 1985
- Mirka, Danuta: Texture in Penderecki's Sonoristic Style. Music Theory Online
- _____: The Sonoristic Structuralism of Krzysztof Penderecki. Katowice: Music Academy of
- Morgan, Robert P.: *La música del Siglo XX* (texto y antología). AKAL.
- Osmond-Smith, D.: Berio, Oxford, Oxford University Press, 1991.
- _____: Playing on words: a guide to L. Berio's Sinfonia. London: Royal Musical Association, 1985.
- Perle, Georg: *Composición serial y atonalidad*. Idea Books.
- Rahn, John: *Basic atonal theory*. MacMillan.
- Restagno, E.(Eds.): Berio. Torino, Edizioni di Torino. 1995
- Rihm, W.; Schrifften. Schott, 1998.
- Robinson, Ray y Winold, Allen: A Study of the Penderecki St. Luke Passion, Celle, Moeck Verlag, 1983
- Sanz, J. (2020). Introducció a la tècnica compositiva.
- Schäffer, Pierre. Tratado de los objetos musicales. Madrid: Alianza Editorial, 2003.
- Schiff, David: The Music of Elliott Carter, Ithaca, NY, Cornell University Press, 1998.
- Sciarrino, Salvatore. Le figure della musica: da Beethoven a oggi. Milán: Ricordi, 1998.
- Stockhausen, K.; Texte zur Musik. Vol. 1-10. Stockhausen Verlag.
- Varga, Béling Andrés: Conversations with Iannis Xenakis. London: Faber & Faber, 1996.
- Wuorinen, Charles: Simple Composition, New York, Longman, 1979
- Xenakis, I.: Formalized music, N.Y. Pendragon Press, 1992